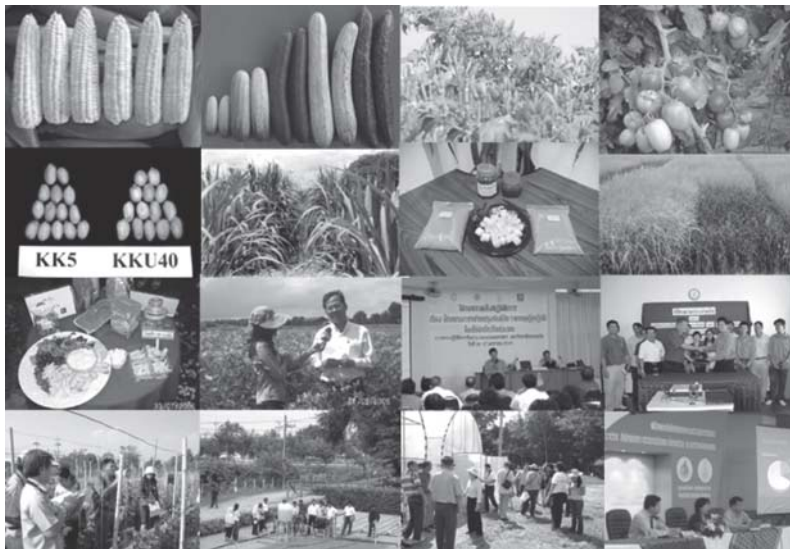

• แวดวงวิจัย มข. •

Research Notes

ศูนย์วิจัยปรับปรุงพันธุ์พืชเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน
 Plant Breeding Research Center for Sustainable Agriculture
 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิสัยทัศน์

“เป็นศูนย์วิจัยชั้นนำในกลุ่มประเทศอาเซียน
 ที่ผลิตนักปรับปรุงพันธุ์พืชและพันธุ์พืช เพื่อความยั่งยืน
 ของระบบเกษตรของไทยและเพิ่มขีดความสามารถใน
 การแข่งขันในระดับนานาชาติ”

พันธกิจ

- สร้างนักปรับปรุงพันธุ์พืช
- พัฒนาเทคโนโลยี
- ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ศูนย์วิจัยปรับปรุงพันธุ์พืชเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน
 เป็นหนึ่งในศูนย์วิจัยเฉพาะทางจำนวน 12 ศูนย์วิจัย
 กลุ่มแรก ที่มหาวิทยาลัย ขอนแก่น ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่
 14 มีนาคม 2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา
 กลุ่มงานวิจัยที่มีศักยภาพเข้มแข็งทางวิชาการ ให้
 สามารถสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพในระดับนานาชาติ
 และแสดงถึงความเป็นเลิศในสาขาวิชาต่างๆ และ
 ในปัจจุบันได้มีการจัดตั้งเพิ่มขึ้นรวมทั้งหมด 18 ศูนย์

ขอบเขตการดำเนินงาน

การดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ 2546 ถึง 2550 ได้เน้นการปรับปรุงพันธุ์พืชชนิดที่เหมาะสม สำหรับเกษตรกรรายย่อยในภาคอีสานที่มีศักยภาพในการผลิตสู่ระบบอุตสาหกรรมและส่งออก ทั้งในรูปของพันธุ์พืชหรือผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ข้าวโพดรับประทานฝักสด แดงกวา พริก มะเขือเทศ ถั่วฝักยาว ถั่วลิสง งา ข้าวฟ่างหวาน อ้อย และแก่นตะวัน เป็นต้น สำหรับพืชชนิดอื่น ๆ ได้แก่ หม่อนรับประทานผลสด กก ฟ้ายางลายโจร ข้าวเหนียวดำ การดำเนินงานได้มุ่งเน้นการสร้างนักปรับปรุงพันธุ์ ทั้งบัณฑิตในระดับปริญญาตรีโท และเอก และนักวิชาการที่เข้ารับการฝึกอบรมไปพร้อม ๆ กับการสร้างพันธุ์พืชพันธุ์ใหม่และการหาเทคนิคใหม่ ๆ ในการปรับปรุงพันธุ์พืช

ผลงานวิจัยพันธุ์พืชใหม่ๆ ได้เผยแพร่ผ่านหน่วยงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่และภาคเอกชน รวมทั้งมีการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตของเกษตรกรและอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาให้เกิดผลในทางเศรษฐกิจ

พันธกิจ วัตถุประสงค์และผลงาน

พันธกิจที่ 1 “พัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติด้านการปรับปรุงพันธุ์พืช โดยการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก”

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะและความสามารถในการทำงานปรับปรุงพันธุ์ด้วยวิธีมาตรฐาน (conventional plant breeding)

(2) เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิต ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานวิจัยด้านปรับปรุงพันธุ์พืช เพื่อให้ได้ผลงานที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

นับตั้งแต่ก่อตั้งศูนย์ฯ ได้มีจำนวนอาจารย์ร่วมวิจัยและนักศึกษาช่วยวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาที่เพิ่มขึ้น ดังนี้ 2546 : 22, 2547 : 28, 2548 : 86, 2549 : 48 คน

พันธกิจที่ 2 “สร้างพันธุ์พืชพันธุ์ใหม่ ที่เหมาะสมสำหรับสภาพ การผลิตและสิ่งแวดล้อมของเกษตรกรรายย่อยใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อสร้างพันธุ์ฝักได้แก่ ข้าวโพดข้าวเหนียว ข้าวโพดหวาน แดงกวา พริก มะเขือเทศ และถั่วฝักยาว

(2) เพื่อสร้างพันธุ์พืชไร่ ได้แก่ งา ข้าวฟ่างหวาน อ้อย ถั่วลิสง ถั่วเหลือง และถั่วพุ่ม

พืชพันธุ์ใหม่ที่มีศักยภาพ ได้แก่ หม่อนรับประทานผลสด แก่นตะวัน และข้าวเหนียวดำ

ผลงานด้านการสร้างพันธุ์พืช

การจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ได้ยื่นจดทะเบียนพันธุ์ข้าวโพดในปี 2548 จำนวน 3 พันธุ์ ปี 2549 จำนวน 4 พันธุ์ และมีพืชพันธุ์ใหม่ที่ยังไม่ได้ยื่น

“อ้อย-งา-ข้าวฟ่างหวาน-แก่นตะวัน”
พืชพันธุ์ใหม่ที่มีศักยภาพ

จดทะเบียนแต่ได้เผยแพร่ไปให้เกษตรกรแล้ว เช่น พริก มะเขือเทศ ถั่วฝักยาว แก่นตะวัน ข้าวฟ่างหวาน อ้อย งา และถั่วลิสง เป็นต้น

พันธกิจที่ 3 “เผยแพร่ผลงานวิจัยด้านปรับปรุงพันธุ์พืช ในรูปแบบของการฝึกอบรม การนำเสนอในการประชุมสัมมนา ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ จัดประชุมวิชาการ จัดนิทรรศการ และเผยแพร่เมล็ดพันธุ์พืชไปสู่ผู้ใช้ประโยชน์”

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์แก่ภาคเอกชนและเกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม

(2) เพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่ศูนย์วิจัยปรับปรุงพันธุ์พืชและมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลงานด้านบริการทางวิชาการที่สำคัญ

- ปี 2549 จำนวน 45-54,591-60 (ครั้ง-คน-วัน)

- จัดสัมมนาหาแนวทางจัดตั้งสถาบันปรับปรุงพันธุ์พืชและแผนที่น่าสนใจทางการปรับปรุงพันธุ์พืชของประเทศไทย

- จัดทำกระบวนการบริหารจัดการเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชของประเทศไทย

- ร่วมจัดการประชุมวิชาการ งาน ทานตะวัน ละหุ่ง และคำฝอยแห่งชาติ ครั้งที่ 4

- ร่วมจัดประชุมวิชาการอ้อยและน้ำตาลทรายแห่งชาติครั้งที่ 6

- ร่วมจัดประชุมนานาชาติเรื่องการเกษตรกรรมอ้อย 2006

การเผยแพร่ผลงานผ่านสื่อระดับชาติที่สำคัญ

- ปี 2548 ข้าวฟ่างหวาน สถานีโทรทัศน์ช่อง 5, 7, 9, 11

- ปี 2549 แก่นตะวัน สถานีโทรทัศน์ช่อง 9, 11 และ UBC 7

- ปี 2550 แนะนำศูนย์วิจัยฯและผลงานปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพด ในรายการหนึ่งในพระราชดำริ สถานีโทรทัศน์ช่อง 9

จัดการประชุมระดับชาติเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่าง สถาบันการศึกษา หน่วยราชการ และภาคเอกชน ในการสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช

การฝึกอบรมบุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

ปี 2547 รศ.ดร. กมล เลิศรัตน์ ได้รับรางวัลนักปรับปรุงพันธุ์ดีเด่น จากสมาคมปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืชแห่งประเทศไทย

ปี 2548 ได้รับรางวัลให้เป็นศูนย์วิจัยที่มีผลงานดีเด่นด้านการวิจัย และเป็นศูนย์วิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากภายนอกมากกว่างบประมาณภายใน

ปี 2549 ได้รับรางวัลศูนย์วิจัยผลิตผลงานตามเป้าหมาย และเป็นศูนย์วิจัยที่มีผลงานวิจัยดีเด่น รศ.ดร. ประสิทธิ์ ใจศิลป์ รศ.ดร. สนั่น จอกลอย และ รศ.ดร. สุชีลา เตชะวงศ์เสถียร ได้รับโล่รางวัล คนดีคู่สังคม จากสถานีโทรทัศน์ UBC ช่อง 7

ปี 2550 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มอบโล่เป็นเกียรติยศแก่ รศ.ดร. ประสิทธิ์ ใจศิลป์ และ ดร. จิรวัดน์ สนิทชน ในฐานะนักปรับปรุงพันธุ์พืชผู้พัฒนา “งาพันธุ์ มช. 1 มช. 2 มช. 3 และงาลูกผสมพันธุ์ มช. 40 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น” เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2550

ความร่วมมือและการได้รับการสนับสนุน

ศูนย์วิจัยฯ ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากภายนอกที่เป็นหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ปี 2549 เป็นเงินจำนวน 16.36 ล้านบาท

หน่วยงานที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยและหน่วยงานที่ร่วมวิจัย

- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- งบประมาณบูรณาการจังหวัดขอนแก่น

- ม.เกษตรศาสตร์, ม.เชียงใหม่, ม.สงขลานครินทร์, ม.แม่โจ้, ม.อุบลราชธานี, ม.เทคโนโลยีราชมงคล
- กรมวิชาการเกษตร
- กรมการข้าว
- สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ
- สมาคมปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืชแห่งประเทศไทย
- บริษัท ไทย อะโกร เอ็นเนอร์ยี่ จำกัด
- บริษัท มิตรภาพอาหารสัตว์ จำกัด
- บริษัท แก่นตะวันไบโอเทค จำกัด
- บริษัท ซากาตะ สยามซีด จำกัด
- บริษัท เจียไต่ จำกัด
- บริษัท มิตรผลวิจัยพัฒนาอ้อยและน้ำตาล จำกัด
- บริษัท น้ำตาลราชสีมา จำกัด
- International Crops Research Institute for the Semi-Arid Tropics (ICRISAT), India
- Campbell Seed Company., USA

คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย

คณบดี คณะเกษตรศาสตร์ ประธานกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศ.ดร. อารินต์ พัฒโนทัย

ศ.ดร. พีระศักดิ์ ศรีนิเวศน์

ดร. เกรียงศักดิ์ สุวรรณธราดล

รศ.ดร. ปิยะดา อีร์กุลพิศุทธิ์

รศ.ดร. กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย

รศ.ดร. กมล เลิศรัตน์ กรรมการและเลขานุการ

รศ.ดร.สุชีลา เตชะวงศ์เสถียร กรรมการและผู้ช่วย

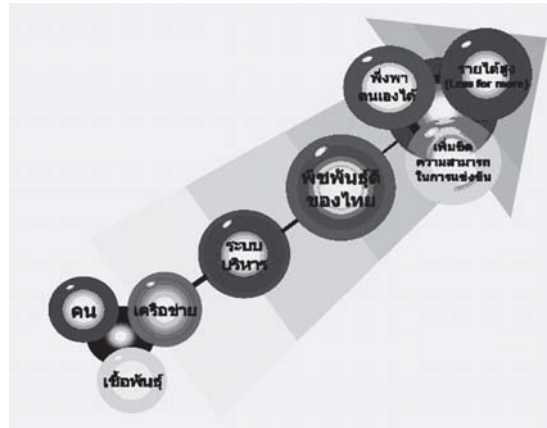
เลขานุการฯ

คณะกรรมการบริหาร

- รศ.ดร. กมล เลิศรัตน์ ผู้อำนวยการศูนย์ฯ
- รศ.ดร. สนั่น จอกลอย รองผู้อำนวยการศูนย์ฯ
- รศ.ดร. ประสิทธิ์ ใจศิลป์ กรรมการ
- รศ.ดร. นิวัฒน์ มาตรฐาน กรรมการ
- รศ.ดร. สุชีลา เตชะวงศ์เสถียร กรรมการและเลขานุการ

นักวิจัยหลักของศูนย์ฯ

- รศ.ดร. กมล เลิศรัตน์
- รศ.ดร. ประสิทธิ์ ใจศิลป์
- รศ.ดร. สนั่น จอกลอย
- รศ.ดร. สุชีลา เตชะวงศ์เสถียร
- รศ.ดร. อำนวย คำตื้อ
- รศ.ดร. นิวัฒน์ มาตรฐาน
- ดร. จิรวัดน์ สนิทชน
- ดร. ปรเมศ บรรเท็ง
- ดร. พลัง สุริหาร
- อ. ชานนท์ ลากจิตร

รายละเอียดเพิ่มเติม

โทรศัพท์ 0-4320-2222-40 ต่อ 11327,
 11365, 0-4320-2696
<http://www.pbrcsa.kku.ac.th>